

Kammarrätten i Stockholm
kammarrattenistockholm@dom.se

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM
Rotel 044

INKOM: 2021-04-14
MALNR: 2334-21
AKTBIL: 5

Överklagande av Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 26 februari 2021, mål nr 23805-20; Kammarrätten i Stockholms målnummer 2334-21

Förvaltningsrätten i Stockholm har meddelat dom den 26 februari 2021 i mål med nummer 23805-20 avseende Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 5 oktober 2020 i ärende med diarienummer 209-34596-2019. Länsstyrelsen har den 18 mars 2021 överklagat förvaltningsrättens dom samt begärt att få återkomma med skäl för prövningstillstånd, yrkanden samt utveckling av talan senast den 14 april 2021, vilket har medgivits.

Saken

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, sanktionsavgiftens storlek.

Yrkanden

Länsstyrelsen hemställer om prövningstillstånd och yrkar att Kammarrätten i Stockholm, med ändring av förvaltningsrättens dom, fastställer Länsstyrelsens beslut den 5 oktober 2020 och bestämmer sanktionsavgiften till 6 miljoner kronor.

Omständigheter och grunder

Skäl för prövningstillstånd

Förvaltningsrätten i Stockholm har ändrat Länsstyrelsens beslut om sanktionsavgift på så sätt att sanktionsavgiften sänktes till tre miljoner kronor.

Länsstyrelsen gör gällande (i) att det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till, (ii) att det inte utan att prövningstillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det som förvaltningsrätten har kommit fram till samt (iii) att det är av vikt för rättstillämpningen att Länsstyrelsens överklagande prövas av kammarrätten.

Förvaltningsrätten har ansett att Länsstyrelsen haft fog för sitt beslut att meddela bolaget en sanktionsavgift men att denna ska sättas ned till tre miljoner kronor. Av domskälen går det dock inte att utläsa vilka omständigheter som föranledde förvaltningsrättens sänkning av sanktionsavgiften. Med beaktande av detta är det

Datum
2021-04-14

Beteckning
209-16315-2021

för Länsstyrelsen omöjligt att bedöma riktigheten i förvaltningsrättens sänkning av sanktionsavgiften.

Förvaltningsrätten har instämt i Länsstyrelsens bedömning av omständigheterna som förelegat i ärendet. Länsstyrelsen menar dock, vilket framgår nedan, att domstolen inte beaktat vissa av omständigheterna som förelegat i ärendet såsom försvårande trots att dessa enligt penningtvättslagen ska beaktas som sådana. Det finns därför anledning att betvivla riktigheten av det som förvaltningsrätten kommit fram till.

Inte heller ger tidigare meddelade avgöranden ledning i frågan om bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Här ska särskilt beaktas att avgörande för sådan verksamhetsutövare som avses i nu aktuellt mål tidigare inte har meddelats av förvaltningsrätt gällande sanktionsavgift i sådan storleksordning som nu är frågan om. Kammarrättens tidigare avgörande i mål nr 3333-19 avsåg annan typ av verksamhetsutövare och dåvarande Lotteriinspektionens granskning var betydligt mer begränsad än Länsstyrelsens i nu aktuella mål. Det finns därför skäl för kammarrätten att meddela prövningstillstånd då det är av vikt för rättstillämpningen att Länsstyrelsens överklagande prövas av kammarrätten.

Sakfrågan – sanktionsavgiftens storlek

Inledningsvis vidhåller och åberopar Länsstyrelsen de grunder och omständigheter som framgår av beslutet den 5 oktober 2020 samt anförts vid förvaltningsrätten. Därtill görs vissa tillägg i enlighet med vad som anges nedan.

Allvarliga överträdelser

Förvaltningsrätten har bedömt, i likhet med Länsstyrelsen, att bolaget inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att identifiera och bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism inom ramen för upprättande av den allmänna riskbedömningen och att det funnits flertalet brister i bolagets dokumenterade rutiner och riktlinjer för kundkännedom. Förvaltningsrätten instämmer även i Länsstyrelsens bedömning att bolagets valda förfaringssätt möjliggjort ett *systematiskt* kringgående av sådana situationer där bolaget är skyldigt att vidta kundkännedomsåtgärder. Förvaltningsrätten fann att Länsstyrelsens redogörelse visar att bolagets brister avseende rutiner och riktlinjer för kundkännedom är *allvarliga*. Därtill har bolaget saknat helt rutiner och riktlinjer för övervakning och rapportering vilket enligt förvaltningsrätten utgör ytterligare en överträdelse av penningtvättsregelverket. Inte heller har bolaget bedömts uppfylla övriga krav som ställs på verksamhetsutövare i penningtvättsregelverket. Avsaknaden av adekvata och tillräckliga riskbedömningar, rutiner och riktlinjer medför enligt förvaltningsrätten att bolaget begått *allvarliga* överträdelser av bestämmelserna i penningtvättsregelverket. Förvaltningsrätten ansåg dessutom att bolaget därigenom har löpt *markant* ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen vill här påtala att för det fall överträdelsen är allvarlig, upprepad *eller* systematisk *får* tillsynsmyndigheten förelägga verksamhetsutövaren att upphöra med verksamheten, 7 kap. 11 § tredje stycket penningtvättslagen.

Datum
2021-04-14

Beteckning
209-16315-2021

Förvaltningsrätten fann, som framgått ovan, i likhet med Länsstyrelsen att det av bolaget *valda förfaringsättet* - registrering på olika kundkort, möjligheten att handla presentkort kontant i kombination med att alla köp under 5 000 euro behandlats som "säkra" betalningar - har möjliggjort *systematiskt* kringgående av sådana situationer där bolaget är skyldigt att vidta kundkännedomsgärder. Länsstyrelsen tolkar det som att bolagets överträdelser varit *allvarliga* och därtill *systematiska*. Detta innebär att Länsstyrelsen hade möjlighet att meddela ett föreläggande om att upphöra med verksamheten som är den mest ingripande åtgärd enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen anser att den omständigheten att bolagets överträdelser får anses ha varit allvarliga och systematiska ska vägas in vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek på så sätt som framgår nedan.

Ramen för bestämmande av sanktionsavgiftens storlek

Av 7 kap. 1 § första stycket penningtvättslagen framgår att bestämmelser i nämnda kapitel tar sikte på verksamhetsutövare som framgår av 1 kap. 2 § första stycket 15, 18, 19 och 21-23 samma lag, det vill säga sådana som endast länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län har tillsynsansvar över. Det sjunde kapitlet om tillsyn och ingripanden är således direkt tillämpligt på de så kallade icke-finansiella verksamhetsutövarna vars verksamhet, i de delar som omfattas av penningtvättsregelverket, inte regleras i en särskild rörelselag.

Bolaget bedriver sådan verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 15 penningtvättslagen. Detta innebär att bestämmelserna i det sjunde kapitlet är fullt ut tillämpliga på bolaget, det vill säga även bestämmelserna som reglerar sanktionsavgiftens storlek.

Av 7 kap. 14 § första stycket 2 penningtvättslagen framgår att sanktionsavgiften som högst får fastställas till ett belopp i kronor motsvarande en miljon euro. Som framgått ovan är bestämmelser i sjunde kapitlet fullt ut tillämpliga på bolaget. Någon begränsning i fråga om sanktionsavgiftens storlek för icke-finansiella verksamhetsutövare är därför inte avsedd varför en sanktion uppgående till en miljon euro vid överträdelser av 2-6 kap. samt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen kan aktualiseras. Den omständigheten att bolaget är en icke-finansiell verksamhetsutövare utgör således inget hinder för myndigheten att meddela sanktionsavgift uppgående till en miljon euro.

Av 7 kap. 16 § penningtvättslagen framgår att det, vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek, ska tas *särskild* hänsyn till sådana omständigheter som anges i 13 § samt till den juridiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa den vinst som gjorts till följd av de begångna överträdelserna. Av förarbeten framgår att sanktionsavgiftens storlek bör, som en allmän utgångspunkt, stå i proportion till överträdelsens allvarlighet, prop. 2016/17:173 s. 556.

Försvårande omständigheter

Domstolen har i domskälen angett att Länsstyrelsens utredning inte visar att försvårande omständigheter föreligger. Länsstyrelsen menar dock att myndighetens utredning visar att sådana försvårande omständigheter som avses i 7 kap. 13 § *första*

Datum
2021-04-14

Beteckning
209-16315-2021

stycket penningtvättslagen föreligger och ska vägas in vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Att så är fallet framgår även av Länsstyrelsens beslut.

Av 7 kap. 13 § första stycket penningtvättslagen framgår att tillsynsmyndigheten, vid valet av ingripande, ska ta hänsyn till *hur* allvarlig överträdelsen är och *hur* länge den har pågått. Därtill ska *särskild* hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.

Av specialmotiveringen till 7 kap. 13 § *första stycket* penningtvättslagen framgår att där angivna omständigheter är typiskt sett relevanta och kan påverka valet av ingripande i *både* förmildrande och försvårande riktning, prop. 2016/17:173 s. 554 f. Av förarbeten framgår även att i 7 kap 13 § penningtvättslagen angivna omständigheter endast är exemplifierande, prop. 2016/2017:173 s. 411.

Av 7 kap. 13 § andra stycket penningtvättslagen framgår att tidigare överträdelser ska beaktas i försvårande riktning. Av förarbeten framgår att särskild vikt bör fästas vid frågan om den nya överträdelsen avser samma bestämmelse i lagen som en tidigare överträdelse, eller på annat sätt kan sägas vara av samma art, se prop. 2016/17:173 s. 555. Om huruvida bolaget begått tidigare överträdelse av samma bestämmelser enligt penningtvätsregelverket kan således endast tala i försvårande riktning och inte såsom förmildrande.

Av 7 kap. 13 § tredje stycket penningtvättslagen framgår vilka omständigheter ska beaktas i förmildrande riktning.

De försvårande omständigheterna som med stöd av 7 kap. 13 § *första stycket* penningtvättslagen ska beaktas *i nu aktuellt mål* är varaktigheten av överträdelserna, att de överträdelser som begåtts till övervägande del varit synnerligen allvarliga samt att samtliga överträdelser har legat inom bolagets kontroll. Såsom försvårande omständigheter åberopar Länsstyrelsen således följande:

- Av Länsstyrelsens utredning framgår att bolagets allmänna riskbedömning under tillsynsperioden varit så bristfällig att den inte kunnat läggas till grund för verksamhetens rutiner och riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolagets rutiner och riktlinjer har heller inte varit tillräckliga för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Tillsynsperioden har omfattat ca 2,5 år. Överträdelserna innebärande att bolaget inte haft tillräckliga åtgärder för motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism har således pågått under, i vart fall, ca 2,5 år.
- Trots att bolaget inte haft adekvat och verksamhetsanpassad allmänna riskbedömning samt tillräckliga rutiner och riktlinjer har bolaget genomfört samtliga granskade transaktioner som i vart fall uppgått till sammanlagt ca 8 miljoner kronor kontant. Totalt belopp som de granskade kunderna har handlat för har inte kunnat fastställas med anledning av att del-/betalning har skett med presentkort.
- Bolaget har genomfört 24 transaktioner där del-/betalning kontant vid köptillfälle uppgått till motsvarande 5 000 euro eller mer. Länsstyrelsen

Datum
2021-04-14

Beteckning
209-16315-2021

bedömde att bolaget inte vid något av dessa fall hade vidtagit tillräckliga åtgärder för kundkännedom.

- Länsstyrelsens utredning visar bland annat att vissa av bolagets kunder har handlat kontant hos bolaget för uppemot 150 000 kronor *per dag* utan att några kundkännedomsåtgärder vidtagits. Detta genom att bolagets kunder har haft möjlighet att vid köp av presentkort erlagga flera betalningar kontant understigande gränsbeloppet men som tillsammans uppgått till ett belopp som överstiger gränsvärdet. Sådana transaktioner har vid flera tillfällen *genomförts direkt efter varandra i en och samma butik*. Detta utan att några kundkännedomsåtgärder vidtagits. En av bolagets kunder har på så sätt genomfört kontanta transaktioner som, såvitt det är känt för Länsstyrelsen, sammanlagt uppgått till uppemot 340 000 kronor *per vecka*.
- Bolaget förefaller, utifrån nummerordningen på fakturorna och att transaktionerna genomförts i en och samma butik, i vissa fall medvetet ha delat upp de kontanta betalningarna för att på så sätt kringgå bestämmelserna i penningtvätsregelverket vad gäller åtgärder för kundkännedom.
- Granskningen har dessutom visat att bolagets kunder *regelmässigt* har utnyttjat möjligheten att erlagga flera betalningar kontant understigande gränsbeloppet men som tillsammans uppgått till ett belopp som överstiger gränsvärdet. Bolagets kunder har särskilt utnyttjat möjligheten att handla presentkort mot kontant betalning understigande gränsvärdet för att därefter lösa in flera presentkort vid ett och samma köptillfälle, i vissa fall i kombination med ytterligare kontantbetalning. Bolaget bedöms ha känt till eller i vart fall borde ha känt till detta då det i 50 av sammanlagt 246 granskade transaktioner rör sig om köp av eller betalning med presentkort.
- Bolaget får inte utföra enstaka transaktioner eller etablera och upprätthålla affärsförbindelser om tillräcklig kundkännedom inte uppnåts. I avsaknad av tillräckliga rutiner och riktlinjer har bolaget inte haft förutsättningar för att kunna bedöma vad som är tillräcklig kundkännedom. Bolaget har därför inte heller kunnat göra en bedömning om bolagets produkter inte utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism, eller i vart fall kunnat upptäcka och förhindra penningtvätt eller finansiering av terrorism om kunden ägnar sig åt detta. Bolaget har således i strid med förbud som gäller enligt penningtvätsregelverket genomfört ett stort antal transaktioner.
- Länsstyrelsen anser vidare att bolaget till följd av ovan överträdelser fått ökade intäkter i verksamheten då de nu aktuella överträdelserna möjliggjort ekonomiska aktiviteter som enligt penningtvätsregelverket under rådande förhållanden i bolaget varit förbjudna samtidigt som bolaget undgått de kostnader som annars skulle uppstå för bolagets regelefterlevnad. Bolagets bristande efterlevnad har således inneburit fördelar för bolaget jämfört med konkurrenter som följt penningtvätsregelverket och därigenom lagt både tid och resurser på att efterleva regelverket.

Datum
2021-04-14

Beteckning
209-16315-2021

- Det sammanlagda belopp som bolaget tagit emot kontant under tillsynsperioden uppgår till ca 16 miljoner kronor. Länsstyrelsen har granskat ca hälften av samtliga kontanta betalningar som bolaget genomfört under tillsynsperioden.
- Därtill omfattas bolagets *hela* verksamhet av penningtvättsregelverket vid avvikelser, misstänkta aktiviteter och transaktioner. Bolaget har därför varit skyldigt att agera på avvikelser, misstänkta aktiviteter och transaktioner även vid kontanttransaktioner som understigit 5 000 euro samt vid betalningar som skett på annat sätt än med kontanter, prop. 2016/17:173 s. 232. Att bolaget varit av uppfattningen att alla transaktioner under 5000 euro utgjort ”säkra” betalningar innebär att samtliga transaktioner som skett kontant och även sådana transaktioner som skett med andra betalmedel än kontanter inte granskats. Bolaget har därför inte haft möjlighet att upptäcka avvikande eller misstänkta transaktioner. Detta är enligt Länsstyrelsen särskilt allvarligt eftersom bolaget vid flera tillfällen *delat upp* betalningar på så sätt att de understigit gränsbeloppet vilket i sig får anses vara avvikande eller misstänksamt och borde därmed ha föranlett bolagets utredning genom att vidta skärpta kundkännedomsåtgärder och andra åtgärder som behövs vidtas. Bolaget har enligt egen uppgift genomfört samtliga granskade transaktioner och vissa av dem har, först efter att dessa genomförts, bedömts vara misstänkta.
- De nu aktuella överträdelserna har helt legat inom bolagets kontroll. Länsstyrelsens utredning visar att bolaget har bedrivit verksamheten som omfattas av penningtvättsregelverket trots att tillräckliga rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamhetens ska utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism inte funnits i verksamheten. Därtill har bolaget genom aktivt handlande överträtt förbudet som gäller enligt penningtvättsregelverket både vad avser att inte etablera eller upprätthålla affärsförbindelser eller genomföra enstaka transaktioner om tillräcklig kundkännedom inte uppnåts och vad avser att inte utföra en transaktion om det på skälig grund kan misstänkas att den utgör ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism.
- Länsstyrelsen bedömer även att den omständigheten att bolaget drivit verksamhet som löper hög risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism samtidigt som bolaget inte vidtagit åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism under tillsynsperioden talar i försvårande riktning.

Vidare instämmer förvaltningsrätten, som framgått, i Länsstyrelsens bedömning att det av bolaget *valda förfaringssätt* – registrering på olika kundkort, möjlighet att handla presentkort kontant i kombination med att alla köp under 5 000 euro behandlats som ”säkra” betalningar – har möjliggjort *systematiskt* kringgående av att sådana situationer då bolaget är skyldigt att vidta kundkännedomsåtgärder uppstår, i synnerhet i de fall då det kontanta beloppet i sig inte uppgått till gränsbeloppet. Detta innebär att bolagets överträdelser varit sådana att de möjliggjort för Länsstyrelsen att meddela ett föreläggande om att upphöra med

Datum
2021-04-14

Beteckning
209-16315-2021

verksamheten som är den mest ingripande åtgärd enligt penningtvättsregelverket varför en sådan omständighet att överträdelser varit systematiska måste tala i försvårande riktning vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek.

Sammantaget menar Länsstyrelsen att sådana försvårande omständigheter som avses i 7 kap. 13 § första stycket penningtvättslagen föreligger samt att överträdelserna därtill varit systematiska vilket måste beaktas i försvårande riktning och att detta ska vägas in vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Genom att förvaltningsrätten inte har beaktat dessa omständigheter i försvårande riktning har domstolen kommit till en felaktig slutsats vad avser sanktionsavgiftens storlek.

Förmildrande omständigheter

Några omständigheter som talar i förmildrande riktning har enligt förvaltningsrätten inte förelegat. Länsstyrelsen instämmer i denna bedömning.

Bolagets ekonomiska ställning

Länsstyrelsen vill i sammanhanget poängtera att förvaltningsrätten inte fann att det framkommit några skäl vad gäller bolagets ekonomiska ställning som talar i förmildrande riktning. Bolagets ekonomiska ställning har således inte utgjort skäl för sanktionsavgiftens sänkning till tre miljoner kronor.

Sanktionsavgiften ej proportionell, effektiv och avskräckande

Med beaktande av överträdelsernas allvarighet, i synnerhet att bolagets allmänna riskbedömning varit så bristfällig att den inte kunnat läggas till grund för verksamhetens övriga rutiner och riktlinjer som krävs för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism, att bolaget därmed även haft otillräckliga rutiner och riktlinjer som ska finnas enligt regelverket och det av bolaget valda förfaringsätt som lett till att ett stort antal transaktioner genomförts trots det förbud som återfinns i penningtvättslagen, förelåg det enligt Länsstyrelsens mening skäl som innebar att bolaget skulle påföras en sanktionsavgift om 6 miljoner kronor.

Förvaltningsrätten har nu sänkt sanktionsavgiften till tre miljoner kronor trots att bolaget gjort sig skyldig till allvarliga och systematiska överträdelser med anledning av de påtagliga bristerna i den allmänna riskbedömningen och avsaknaden av adekvata och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer. Den av förvaltningsrätten fastställda sanktionsavgiften uppgår till mindre än tredjedel av det maximala beloppet som Länsstyrelsen har möjlighet att besluta om. Av domskälen går inte att utläsa vilka omständigheter som lagts till grund för sänkningen men domstolen anför dock att det inte är bolagets ekonomiska ställning som utgör en grund för sänkning. Av domskälen framgår också att domstolen inte ansett att det funnits några försvårande omständigheter i ärendet.

Datum
2021-04-14

Beteckning
209-16315-2021

Bolaget har således begått överträdelserna av i stort sett samtliga bestämmelser i 2-6 kap. penningtvättslagen och även föreskrifter som meddelats med stöd av lagen genom att inte ha upprättat en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning och rutiner och riktlinjer, det vill säga inte vidtagit de åtgärder som krävs för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget har dessutom - utöver att ha *underlåtit* att upprätta adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning och samtliga verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer - genom *aktivt handlande och systematiskt* vid ett stort antal tillfällen under tillsynsperioden överträtt förbud som gäller enligt penningtvättslagen. Överträdelserna hade dessutom pågått under hela tillsynsperioden som omfattat ca 2,5 år och legat *helt* inom bolagets kontroll. Dessa omständigheter utgör enligt Länsstyrelsens mening försvårande sådana.

Bolaget är enligt förvaltningsrättens bedömning extra utsatt för riskerna att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och har till följd av konstaterade överträdelser löpt en *markant* ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Med beaktande av detta och med hänsyn till att sanktionsavgiftens storlek bör, som en allmän utgångspunkt, stå i proportion till överträdelsens allvarlighet, anser Länsstyrelsen att den av förvaltningsrätten fastställda sanktionsavgiften om tre miljoner kronor inte är proportionerlig.

Därtill vill Länsstyrelsen tillägga följande. Det nu aktuella bolaget får således, trots det ovan anförda, betala en sanktionsavgift som utgör endast ca 0,6 % av bolagets totala årsomsättning och endast ca 0,3 % av den omsättning som bolaget haft under delar av tillsynsperioden. I förarbeten till penningtvättslagen anges att det i prop. 2013/14:228 behandlas delar av de sanktionsbestämmelser som förekommer i direktiv 2013/36/EU (Kapitaltäckningsdirektivet) och att uttalanden däri kan tjäna till ledning bland annat vad gäller omständigheter som ska vara styrande vid beslut om sanktioner, prop. 2016/17:173 s. 411. I dessa förarbeten, vilka således avser kreditinstitut och värdepappersföretag, prop. 2013/14:228 s. 109, anges att sanktionsavgifter för juridiska personer ska kunna uppgå till tio procent av företagets totala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret, eller, i de fall beloppen går att fastställa, upp till två gånger den vinst som erhållits eller upp till två gånger de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelsen. Att sanktionsavgiften högst fick uppgå till 10 % av årsomsättningen utgjorde tidigare en absolut gräns som infördes i syfte att ge mindre institut ett skydd mot oproportionellt sett mycket höga avgifter. I och med införandet av kapitaltäckningsdirektivet öppnades denna begränsning upp och gjordes istället till en av tre möjliga takbelopp, prop. 2013/14:228 s. 235 f.

Sett utifrån bolagets totala omsättning under räkenskapsåret 2018/19 utgör den av förvaltningsrätten fastställda sanktionsavgiften ca 0,6 % av denna, vilket synes vara synnerligen lågt sett till de överträdelser som begåtts. Det ska noteras att ovan "10 %-spärr" motiveras med att det är ett skydd för oproportionellt mycket höga avgifter. Sett till denna begränsning synes även den av Länsstyrelsen beslutade sanktionsavgiften om 6 miljoner kronor som utgör ca 1,3 % av bolagets totala årsomsättning vara i nederkant för vad som är möjligt att besluta för bolaget.

Datum
2021-04-14

Beteckning
209-16315-2021

Sanktionsavgiften om 6 miljoner kronor kan därför inte vara att anse som oproportionerlig.

Länsstyrelsen anser att sanktionsavgiften om tre miljoner kronor mot bakgrund av det ovan anförda inte kan anses vara proportionell, effektiv eller avskräckande sett till bolagets ekonomiska ställning. Särskilt med hänsyn till att Länsstyrelsens utredning visat att bolaget, i direkt strid med penningtvätsregelverket, genomfört ett stort antal transaktioner som tillsammans uppgått till miljontals kronor. Betalningar som Länsstyrelsen konstaterat att bolaget inte haft rätt att ta emot. Därtill omfattas bolagets *hela* verksamhet av penningtvätsregelverket vid avvikelser, misstänkta aktiviteter och transaktioner. Bolaget har därför varit skyldigt att agera på avvikelser, misstänkta aktiviteter och transaktioner även vid kontanttransaktioner som understigit 5 000 euro samt vid betalningar som skett på annat sätt än med kontanter, prop. 2016/17:173 s. 232. Något som bolaget inte ens försökt att göra eftersom bolaget hanterat alla betalningar som gjorts med andra betalmedel än kontanter och betalningar i kontanter understigande 5 000 euro såsom "säkra".

Att en sanktionsavgift om tre miljoner kronor inte kan anses vara proportionell, effektiv och avskräckande blir också tydligt med beaktande av den omständigheten att för det fall vinsten som bolaget gjort till följd av överträdelser hade kunnat fastställas, hade sanktionsavgiften kunnat bestämmas till högst *två gånger* den fastställda vinsten, 7 kap. 14 § första stycket 1 penningtvättslagen. Detta innebär att sanktionsavgiften enligt nämnda bestämmelsen kan bestämmas till ett belopp som *helt* neutraliserar den eventuella vinsten och därtill medför att bolaget får betala en sanktionsavgift för att ha överträtt bestämmelser i penningtvätsregelverket. Länsstyrelsen anser att denna bestämmelse ger vägledning för bedömning av sanktionsavgiftens storlek och därmed även för hur ingripande sanktionsavgifter bör vara vid överträdelser av penningtvätsregelverket.

Sammantaget anser Länsstyrelsen att den av förvaltningsrätten fastställda sanktionsavgiften inte är proportionell, effektiv och avskräckande med hänsyn tagen till vare sig de allvarliga överträdelserna eller bolagets ekonomiska ställning. En så lågt satt sanktionsavgift kan dessutom medföra att incitamentet att följa penningtvätsregelverket blir svagare. Låga sanktionsavgifter sett till bolagets ekonomiska ställning kan dessutom, i vissa fall, leda till att kostnaden för att efterleva kraven som ställs i regelverket överstiger sanktionsavgifter som påförs verksamhetsutövare.

Sammantaget anser Länsstyrelsen att det inte förelegat omständigheter som ska medföra en sänkning av den av Länsstyrelsen beslutade sanktionsavgiften varför den ska fastställas till 6 miljoner kronor.

De som medverkat i yttrandet

Yttrandet har fattats av chef för avdelningen för rättsliga frågor Mathias Wahlsten med jurist Diana Berkusaite som föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjurist Lena Johansson och jurist Frida Berglund medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter